

**ULUSLARARASI GÖNÜLLÜLÜK ARAŞTIRMALARI:
ABD ve TÜRKİYE ÖZELİNDE PANORAMİK BİR BAKIŞ**
**INTERNATIONAL VOLUNTEERING STUDIES:
A PANORAMIC VIEW ON THE CONTEXT OF USA and TURKEY**

Tuncay YILMAZ*, **Hilal KİŞİOĞLU****, **Zeynep SÖZCAN*****

* Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi İnsan Kaynakları Yönetimi Bölümü, tyilmaz@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3167-4457

** Dr., hilalkisioglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4120-7951

*** Öğr. Gör., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Çaycuma Meslek Yüksekokulu Yönetim ve Organizasyon Bölümü İnsan Kaynakları Yönetimi Programı, zeynep.sozcan@beun.edu.tr, ORCID: 0000-0002-5947-8389

ÖZ

Çalışmada, gönüllü faaliyetler ile ilgili dünya genelinde birçok ülkenin yer aldığı uluslararası gönüllülük araştırmaları ile ilgili bilgi vermek, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki gönüllülük faaliyetlerinin istatistiksel göstergeler vasıtasıyla durumlarını tespit etmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda, CAF Dünya Bağışçılık Endeksi, Dünya Değerler Araştırması, Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi, CIVICUS Sivil Toplum Endeksi ve Avrupa Komisyonu tarafından yapılan araştırma ile ilgili genel bilgi ve değerlendirmelere yer verilmiştir. Ayrıca, ABD Çalışma İstatistikleri Bürosundan ABD'deki gönüllü faaliyetlerle ilgili istatistiksel veriler ile, Türkiye'de İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından yapılan gönüllü faaliyetlere katılımı ilgili araştırma ve sonuçları incelenmiştir. Buna ek olarak, uluslararası araştırmaların verileri kullanılarak Türkiye ve ABD'nin gönüllü faaliyetler ile ilgili durumu, istatistiksel verilerle ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmada ABD'nin seçilmesinin amacı, uluslararası düzeyde bu ülke ile ilgili verilerin çokluğu nedeniyledir.

Anahtar Kelimeler: *Gönüllülük, Bağışçılık, Gönüllü Faaliyetler, Dünya Bağışçılık Endeksi, Dünya Değerler Araştırması*

Jel Kodları: *D63, L30, L31*

ABSTRACT

In the study its aimed to give information about volunteering activities with international volunteerism research which takes places in many countries across the world, identify the situation through statistical indicators of volunteer activities in Turkey and the Unites States. The aim of this study is to take place in many countries across the world with about volunteer activities that give information about international volunteering research is to determine Turkey and the United States in the case of voluntary activities by means of statistical indicators. In this context, general information and evaluations about the CAF World Giving Index, World Values Survey, Johns Hopkins Comparative Nonprofit Sector Project, CIVICUS Civil Society Index and the research conducted by the European Commission were included. In addition, the US Labor Statistics Bureau with statistical data related to voluntary activities in the US, Istanbul Bilgi University for Civil Society Studies Center and Istanbul Bilgi University research and results related to admission to Immigration Studies Application and conducted by the Research Center of voluntary activities in Turkey were examined. International survey data using state-related volunteer activities in Turkey and the United States has tried to reveal.

The purpose of choosing the USA in the research is due to the abundance of data on this country at international level.

Keywords: *Volunteering, Donation, Volunteer Activities, World Giving Index, World Values Survey*

Jel Codes: *D63, L30, L31*

1. GİRİŞ

Gönüllülük, bireylerin çeşitli faaliyetlere herhangi bir karşılık beklemezsizin kendi hür iradeleri ile katılımını ifade etmektedir. Gönüllü faaliyette bulunan bireyler, zamanlarını başkalarının yararı için özgürce harcamaktadır. Tanımdan da anlaşılacağı üzere karşılığında ücret, maaş vb. maddi bir getirinin elde edilmediği gönüllülük faaliyetlerinin başta ahlaki, dini veya özgecil sorumlulukların yerine getirilmesinden duyulan memnuniyet olmak üzere bireylere sağladığı pek çok yarar/fayda söz konusudur. Sosyalleşme, güven duygusunun gelişmesi, yeni mesleki ve sosyal beceriler edinme, tecrübe kazanımı bunlardan bazılarıdır.

Gönüllülük, değişik isimlerle dünyanın her yerinde pratik karşılığı olan küresel bir olgudur. Gönüllülüğün, bireylere sağladığı faydaların yanı sıra hükümetler açısından da toplumsal katma değer sağlama ve bununla bağlantılı olarak ülke refahına hizmet etmesi işleviyle ölçülenmesinin/ölçülmesinin anlamlı olacağı/olduğu ortak kanı haline gelmiştir. Son yıllarda hükümetler, çeşitli ölçüm araçlarını kullanarak ülke genelinde bir gönüllülük araştırması gerçekleştirmektedir. Bangladeş, Kanada, Amerika Birleşik Devletleri ve Avustralya ulusal çapta gönüllülük araştırmalarının yapıldığı ülkeler arasında yer almaktadır.

Ulusal gönüllülük araştırmalarının yanında dünya genelinde birçok ülkenin katılımı ile gerçekleştirilen uluslararası gönüllülük araştırmaları da mevcuttur. CAF Dünya Bağışçılık Endeksi, Dünya Değerler Araştırması, Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi, CIVICUS Sivil Toplum Endeksi ve Avrupa Komisyonu tarafından yapılan araştırma bunlardan bazılarıdır.

Araştırmada, gönüllü faaliyetler ile ilgili dünya genelinde birçok ülkenin yer aldığı uluslararası gönüllülük araştırmaları ile ilgili bilgi vermek, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki gönüllülük faaliyetlerinin istatistikî göstergelerle durumlarını tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu amaç

doğrultusunda, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde ulusal çapta gerçekleştirilen gönüllülük araştırmaları ile dünya genelinde uluslararası çapta gerçekleştirilen gönüllülük araştırmalarından CAF Dünya Bağışçılık Endeksi, Dünya Değerler Araştırması, Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi, CIVICUS Sivil Toplum Endeksi ve Avrupa Komisyonu tarafından yapılan araştırma ile ilgili bilgiler verilmiştir. Ayrıca, uluslararası araştırmaların sunduğu verilerden yararlanılarak, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki gönüllülük faaliyetlerinin istatistikî göstergelerle durumları tespit edilmeye çalışılmıştır.

2. GÖNÜLLÜK İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

Gönüllülük, bir topluluk ve vatandaşlık duygusunu teşvik eden sosyal katılım biçimi ve daha genel olarak ortak faydaya hizmet etmek için bir tür sosyal eylem olarak tanımlanan uzun vadeli, planlı bir sosyal davranış olarak tanımlanabilir. İnsanlar, kendilerini sadece birey olarak değil, aynı zamanda daha büyük topluluk olarak ve üyesi oldukları toplumda hem sosyal bağlantılar hem de sivil davranışlar açısından sosyal sermayenin geliştirilmesine katkıda bulunacak şekilde hareket ederler. Birçok topluluk, sivil ve hükümet kuruluşu, sosyal görevlerini yerine getirmek için gönüllülere ihtiyaç duymakta ve bu kişilerden yardım almaktadır (Vecina vdğ., 2013). İnsanlar, başkalarına yardım etmek, sosyal prestij, yeni insanlarla tanışmak, yeni beceriler öğrenmek ve geliştirmek, işle ilgili deneyimlerini genişletmek ve profesyonel iletişim ağı oluşturmak, bir organizasyon veya kariyer hakkında bilgi toplamak, aynı zamanda iş beklentilerini karşılamak için gönüllü faaliyetlerde bulunmaktadır (Jorgensen, 2013). Gönüllülük "insana değer katan, insan çabası mal ve hizmetler" olarak tanımlanan bir tür iştir (Tilly and Tilly, 1994: 291). Gönüllü çalışma, bir kişinin çeşitli faaliyetlerle "fedakâr" katılımını ifade

etmektedir. Bu tür faaliyetler karşılığında tanımı gereği herhangi bir ücret ödenmemekte ancak faaliyete katılan kişilere memnuniyet sağlamak gibi getirileri olmaktadır. Bunun yanında iş tecrübesi, güven, yeni mesleki ve sosyal beceriler geliştirme vb. faydalarının yanında insanların ilgi alanlarını test etmeleri, denemeleri ve keşfetmeleri için bir fırsat yaratmaktadır (Bejan-Muresan and Urzeala, 2019: 155).

3. GÖNÜLLÜK İLE İLGİLİ ULUSLARARASI ARAŞTIRMALAR

Gönüllülüğü ölçümleme ile ilgili sistematik ve düzenli resmi istatistiki veri sağlayan ülkelerin sayısı oldukça azdır. Bu ülkeler arasında ABD (ABD Çalışma İstatistikleri Bürosu, BLS); Avustralya (Avustralya İstatistik Bürosu, ABS); Macaristan (Macaristan Merkezi İstatistik Ofisi, CSO) öne çıkmaktadır.

Bunun yanında gönüllülüğü tanımlamak ve ölçmek için uluslararası düzeyde yapılan araştırmalardan bazıları şunlardır (Dünyada Gönüllüğün Durumu Raporu, 2011) :

- CAF Dünya Bağışçılık Endeksi (WGI),
- Gallup Dünya Anketi (GWP),
- Dünya Değerler Araştırması (WVS),
- Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi (CNP),
- CIVICUS Sivil Toplum Endeksi (CSI) ve
- Avrupa Komisyonu tarafından yapılan araştırmalar.

Bu uluslararası araştırmalar ülkelerin gönüllük ile ilgili durumlarını gösterirken, gönüllülüğe ilişkin global bir bakış açısı da sunmaktadır. Çalışmada gönüllük ile ilgili uluslararası araştırmalara kısaca yer verilmiştir.

3.1. CAF Dünya Bağışçılık Endeksi

Dünya Bağışçılık Endeksi (World Giving Index), her yıl Charities Aid Foundation (CAF) tarafından hazırlanan uluslararası bir araştırmadır. CAF Dünya Bağışçılık

Endeksinin amacı, dünya bağışçılığının kapsamı ve doğası hakkında bilgi vermektir. Endeks; Tanımadığı Bir Kimseye Yardım Etme, Sivil Toplum Kuruluşlarına Bağış Yapma, Gönüllülük İçin Harcanan Zaman olmak üzere üç başlık altında değerlendirilmektedir. Rapor 144 ülkede yürütülen ve birlikte dünya nüfusunun yaklaşık % 95'ini temsil eden bir araştırma projesi olan Gallup'ın World View World Poll'daki verilerine dayanmaktadır. Dünya Bağışçılık Endeksi, her ülkede sorulan üç kilit sorunun; (www.cafonline.org)

Geçen ay aşağıdakilerden herhangi birini yaptınız mı?

1. Bir yabancıya ya da yardıma ihtiyacı olduğunu bilmediğiniz birisine yardım ettiniz mi?
2. Bir hayır kurumuna/sivil toplum kuruluşuna para bağışladınız mı?
3. Bir organizasyon için zaman ayırdınız mı?

Yanıtlarının basit bir ortalamasına dayanmaktadır. Her ülkeye yüzde puanı verilmekte ve ülkeler bu puanlara göre sıralanmaktadır.

2018 yılında yayınlanan raporda (Dünya Bağışçılık Endeksi, 2018):

- Dünya genelinde daha fazla sayıda insan; tanımadığı bir kimseye yardım etmiş ve gönüllük için zaman harcamışken buna nazaran daha az sayıda insan sivil toplum kuruluşlarına para bağışında bulunmuştur.
- Gelişmiş ülkelerde, sivil toplum kuruluşlarına para bağışlama en yüksek iken; gelişmekte olan ülkelerde ise tanımadığı bir kimseye yardım etme en yüksektir.
- Küresel olarak tanımadığı bir kimseye yardım etmede, sivil toplum kuruluşlarına para bağışında bulunmada, gönüllülük için harcanan zaman bakımından erkekler kadınlara göre daha fazla katılım göstermektedir.
- Kıtalar arasında; tanımadığı bir kimseye yardım etmek en yaygın bağışçılık davranışı olurken, sivil toplum

kuruluşlarına para bağışlama en yaygın ikinci bağışçılık davranışı, gönüllülük için harcanan zaman ise kıtalar arasında en az yapılan bağışçılık davranışı olmuştur

CAF Dünya Bağışçılık Endeksi'nde Türkiye en son 2018 yılı raporunda yer almıştır. Bu nedenden dolayı çalışmada, ABD ve Türkiye verilerinde 2018 yılı raporu esas alınmıştır.

3.2. Dünya Değerler Araştırması

Dünya Değerler Araştırması, farklı ülkelerde ve toplumlarda yaşayan bireylerin ve genel olarak halkların değerlerini ve inançlarını saptamaya çalışan, bunların sosyal ve politik yaşam üzerindeki etkilerini inceleyen ve 1981 yılından beri yaklaşık olarak 100 ülkede düzenli olarak yapılan dünyanın en kapsamlı sosyal araştırma projesidir.

1981'de Michigan Üniversitesi'nden (ABD) Kurucusu ve ilk Başkanı (1981-2013) Profesör Ronald Inglehart ve ekibi tarafından başlatılan proje her ülkede en titiz, yüksek kaliteli araştırma tasarımlarını kullanmayı amaçlamakta ve başladığından beri 120'den fazla ülkede faaliyet göstermektedir. Dünya Değerler Araştırması, ortak bir anket kullanılarak dünya nüfusunun neredeyse yüzde 90'ını içeren yaklaşık 100 ülkede gerçekleştirilen ulusal temsili anketlerden oluşmaktadır. Dünya Değerler Araştırması dünyanın tüm önemli kültürel bölgelerindeki çok fakir ülkelere kadar tüm küresel varyasyonları kapsayan tek akademik çalışmadır. Aynı zamanda bilim adamlarının ve politika yapımcıların dünyanın her yerindeki insanların inançlarında, değerlerinde ve motivasyonlarındaki değişiklikleri anlamalarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Dünya Değerler Araştırması, dünyadaki insanların sosyal, politik, ekonomik, dini ve kültürel değerlerinin bilimsel ve akademik çalışmasına adanmış uluslararası bir araştırma programıdır. Projenin amacı, zaman içindeki istikrar veya değişim değerlerinin ülkelerin ve toplumların sosyal, politik ve ekonomik kalkınması üzerinde hangi etkilerinin olduğunu

değerlendirmektir. Projenin ana araştırma aracı, küresel olarak her 5 yılda bir gerçekleştirilen, temsili bir karşılaştırmalı sosyal ankettir. Kapsamlı coğrafi ve tematik kapsam, anket verilerinin ücretsiz kullanılabilirliği ve geniş halk için proje bulguları, araştırmayı sosyal bilimlerde en yetkili ve en yaygın kullanılan uluslararası anketlerden birine dönüştürmüştür. Dünya değerler araştırması, şimdiye kadar yürütülen insan inançları ve değerlerinin ticari olmayan en büyük uluslararası deneysel zaman serisi araştırmasıdır. Projenin genel amacı, insanların değerlerini, inançlarını ve normlarını karşılaştırmalı bir çapraz ulusal ve zaman içinde bir bakış açısıyla analiz etmektir. Bu amaca ulaşmak için proje, Sosyoloji, Siyaset Bilimi, Uluslararası İlişkiler, Ekonomi, Halk Sağlığı, Demografi, Antropoloji, Sosyal Psikoloji vb. alanlardan geniş bir açığa sahiptir (<http://www.worldvaluessurvey.org/>).

Dünya Değerler Araştırması 7. dalga (2017-2021) olarak adlandırılan son araştırmada, bireylerin gönüllü faaliyetlerde bulunma seviyesinin/derecesinin ölçülebilmesi için katılımcılara çeşitli gönüllü kuruluşlardan oluşan bir liste okunarak okunan her gönüllü kuruluş için üye olup olmadıkları sorulmuş ve eğer üye iseler aktif bir üye mi yoksa pasif bir üye mi olduklarını belirtmeleri istenmiştir. Kuruluşların listesi şu şekildedir; Kilise veya dini organizasyon /Dini dernek, vakıf, kuruluş, cami yaptırma derneği vb. spor kulüpleri; boş zamanları değerlendirme kuruluşları, eğitim, sanat, müzik gibi alanlarda faaliyet gösteren kuruluşlar, sendika, siyasi parti, çevreci kuruluşlar; çevre koruma dernekleri-vakıfları, meslek kuruluşları (meslek odaları, esnaf odaları, barolar vb), hayır kuruluşları, yardım dernekleri, insani örgütler, tüketici kuruluşları, tüketiciyi koruma dernekleri, psikolojik yardım/destek grupları, kadın grubu (www.worldvaluessurvey.org).

3.3. Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi (CNP)

Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi (CNP), sektör hakkındaki anlayışı zenginleştirmek için dünyanın dört bir yanındaki sivil toplum kuruluşlarının kapsamını, yapısını, finansmanını ve rolünü analiz etmek için yapılan en büyük sistematik çalışmalar bütünüdür. Johns Hopkins Sivil Toplum Araştırmaları Merkezi, kâr amacı gütmeyen sektör, sosyal yatırım ve hükümet araçları hakkında çığır açan bir araştırma ve bilgi kaynağıdır. Merkez, mevcut anlayışı geliştirmek, ortaya çıkan eğilimleri analiz etmek ve hükümet, sivil toplum ve iş dünyasının sosyal ve çevresel zorlukları ele almak için işbirlikleri yaparak umut verici yenilikleri teşvik etmek amacıyla araştırma ve eğitim programları yürütmektedir. 1991'de başlayan proje, sivil toplum örgütleri hakkında temel bilgiye olan ihtiyaçtan doğmuştur. 1991'den bu yana, Johns Hopkins Karşılaştırmalı Kâr Amacı Gütmeyen Sektör Projesi, genişleyen bir dizi ülkede araştırma ekiplerini yerel kâr amacı gütmeyen sektörlerin analizlerini yapmak için harekete geçirmekte ve diğer ülkelerle karşılaştırmaya olanak tanıyan yöntemler kullanmaktadır. Geliştirilmiş veri ihtiyacını ele almak için Merkez, STK'lar, hayırseverlik ve gönüllülük hakkında uluslararası karşılaştırmalı verileri üretmek amacıyla 13 ülkedeki yerel araştırmacı ekipleriyle çalışarak kurulmuştur. Şu anda 45'ten fazla ülkede faaliyet gösteren, tüm dünya kıtalarını ve başlıca dini ve kültürel geleneklerinin çoğunu kapsayan bu proje, zengin bir karşılaştırmalı veri sunmaktadır. Proje, çalışılan her ülkede sektörün önemini göstermeye devam ederken, aynı zamanda tutarlı ve düzenli veri toplama ihtiyacı hakkında bilgiler de vermektedir. Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü, BM Gönüllüleri ve Uluslararası Çalışma Örgütü, hükümetlerin kar amacı gütmeyen sektör, hayırseverlik ve gönüllülük konularında veri toplamada kullanacakları yeni resmi prosedürler geliştirmeleri için Merkeze başvurmuştur. Merkez bu prosedürlerin uygulanmasında ulusal istatistik bürolarını teşvik etmek ve desteklemek için uluslararası gönüllü kuruluşlarla ortaklaşa çalışmaktadır. Karşılaştırmalı Kâr Amacı

Gütmeyen Sektör Projesi, Türkiye'deki kar amacı gütmeyen kuruluş veya sivil toplum sektörünün ekonomik büyüklüğünü ölçen ve bu sektörü diğer ülkelerdeki örnekleriyle karşılaştıran ilk projedir (ccss. jhu.edu).

3.4. CIVICUS Sivil Toplum Endeksi

1993'te kurulmuş olan CIVICUS, dünya çapında vatandaş eylemini ve sivil toplumu güçlendirmeye odaklanmış küresel bir ittifak olarak tanımlanan, kar amacı gütmeyen uluslararası bir kuruluştur. Küresel sivil toplum ittifakı olan CIVICUS, yerel, ulusal, bölgesel ve uluslararası düzeylerde etkili bir kuruluşlar ağı oluşturmakta ve sivil toplum yelpazesini kapsamaktadır (monitor.civicus.org). CIVICUS üyesi sivil toplum kuruluşları (STK) arasında gençlik, kadın, çevre alanlarında çalışanların yanında çeşitli bölgesel ağlar ile bağışçı kuruluşlar yer almaktadır. CIVICUS tarafından tasarlanan Türkiye'de sivil topluma dair ilk geniş kapsamlı ve uluslararası karşılaştırmalı araştırma projesi olan Sivil Toplum Endeksi Projesi (STEP), ülkelerde ve küresel bazda sivil toplumun değerlendirilmesini amaçlayan eylem odaklı ve katılımcı bir araştırma projesidir. 2003-2006 yılları arasında 50'den fazla ülkede uygulanan proje, 2009'da Türkiye dahil olmak üzere 56 ülkede eşzamanlı olarak uygulanmıştır. STEP'in araştırma faaliyetleri arasında; ikincil veri analizi (Türkiye ve dünyada sivil topluma dair kaynaklardan Dünya Değerler Araştırması, Freedom House Endeksi, AB ilerleme raporları, Dünya Bankası sosyal ve ekonomik raporları vb.) saha araştırması, dış paydaş araştırması, hanehalkı araştırması, vaka analizleri, sivil toplum forumu, danışma kurulu yer almaktadır. STEP'in temel amaçları sivil toplumun karşı karşıya bulunduğu zorluk ve fırsatları anlamak; araştırma bulgularını ilgili konularda tartışma ve faaliyetlerde rehber olarak kullanmak ve böylece sivil toplumun demokratikleşme ve kalkınma süreçlerine katkısını artırmaktır. Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı (TÜSEV), 2009'dan beri 56 ülkede tekrarlanan projeyi Türkiye'de uygulamaktadır (step.org.tr).

CIVICUS, 53 ülkede proje koordinasyonundan sorumluyken, TÜSEV Türkiye'deki uygulamayı üstlenen sivil toplum endeksi projesinin uygulanmasından sorumlu lider kuruluştur. Rapor, çeşitli katılımcı araştırma yöntemlerinin bulgularını ortaya koymakta ve ülkedeki sivil toplumun mevcut durumuna ilişkin bir fotoğraf sunmaktadır. Sivil topluma beş temel boyut (sivil katılım, organizasyon düzeyi, değerlerin uygulanması, algılanan etki ve dış çevre) üzerinden derinlemesine bir bakış sunmaktadır (tusev.org.tr).

3.5. Avrupa Komisyonu Araştırması

Gönüllülüğe dair kapsamlı araştırmalardan biri de Avrupa Komisyonu tarafından yürütülen araştırmadır. Avrupa'da ilk kez 1996 yılında oluşturulan Avrupa Gönüllülük Hizmetine Türkiye'nin katılımı 2004 yılında gerçekleşmiştir. Avrupa Komisyonu, gönüllü faaliyetlere katılan yaklaşık 100 milyon Avrupalının çabalarını kutlamak amacıyla 2011 yılını Avrupa Gönüllülük Yılı ilan etmiş ve araştırma bu çerçevede gerçekleştirilmiştir (europa.eu). Araştırmanın amacı, hem bireylerin gönüllü faaliyetlere katılımını teşvik etmenin yollarını aramak hem de gönüllülükle ilgili ulusal verileri bir araya toplamaktır. Araştırmada verilerin toplanması ve analiz edilmesinde, gönüllü organizasyonlarla ilgili istatistiklerin sınırlı oluşu, ulusal araştırmalarda gönüllülerin sayıları ve profilleriyle ilgili bilgilerin farklılık göstermesi vb. birçok güçlük karşılaşılmıştır. Bu güçlükler doğrultusunda tümevarımla elde edilen verilere göre AB içindeki yetişkin gönüllü sayısının tahmini 92 ila 94 milyon arasında olduğu tespit edilmiştir (Dünyada Gönüllülüğün Durumu Raporu, 2011: 18).

4. ABD'NDE GÖNÜLLÜLÜK ARAŞTIRMALARI VE GENEL GÖRÜNÜM

Amerika Birleşik Devletleri'nde 15 yaş üstü nüfus 250.801.000, resmi gönüllü sayısı (tam zamanlı eşdeğeri) 6.241.525, gayri resmi gönüllü sayısı (tam zamanlı eşdeğeri)

7.801.906, toplam gönüllü sayısı (tam zamanlı eşdeğeri) 14.043.431'dir (Dünyada Gönüllülüğün Durumu Raporu, 2018).

ABD Çalışma İstatistikleri Bürosu her yıl mevcut nüfus araştırmasına ek olarak gönüllü faaliyetler hakkında da veri toplamaktadır. Araştırmanın amacı; Amerika Birleşik Devletleri'ndeki gönüllülüğün oranı ve gönüllülerin özellikleri hakkında bilgi edinmektir. Gönüllü, son 12 aylık periyotta bir dernek, toplum veya ortak çıkarları paylaşan bir grup aracılığıyla veya bunlar için ücretsiz gönüllü faaliyetler gerçekleştiren kişi olarak tanımlanmaktadır.

Çeşitli demografik bilgilerin yer aldığı anket formunda ayrıca cinsiyet, yaş, ırk ve İspanyol veya Latin etnik köken, eğitim durumu, çalışma durumu (yarı zamanlı, tam zamanlı, işsizler), medeni durum, 18 yaşından küçük çocuklarının olup olmadığı gibi kriterler yer almaktadır. Son olarak Eylül 2014-2015 bilgilerinin yer aldığı Şubat 2016'da yayınlanan verilere göre (Bureau of Labor Statistics, 2016);

- ABD'de en az bir kez yaklaşık 62.6 milyon kişi bir kuruluşta veya kuruluşlarda gönüllü faaliyetlere katılmıştır.
- Kadınlar, erkeklerden daha yüksek oranda gönüllü faaliyetlere katılmıştır.
- 35-44 yaş arası insanlar daha fazla gönüllü faaliyette bulunurken, bunu 45-54 yaş arası gönüllüler takip etmektedir (sırasıyla yüzde 28,9 ve yüzde 28,0).
- Irk ve etnik köken grupları arasında Beyazlar, Siyahlardan (yüzde 19,3), Asyalılardan (yüzde 17,9) ve İspanyollardan (yüzde 15,5) daha yüksek oranda (yüzde 26,4) gönüllü faaliyetlere katılmıştır.
- Evli kişiler, hiç evlenmemiş olanlara (yüzde 19,9) ve diğer medeni durumlara (yüzde 20,2) göre daha yüksek oranda (yüzde 29,9) gönüllü faaliyetlere katılmıştır.
- 18 yaşın altındaki çocukları olan ebeveynlerin tekrar gönüllük

- faaliyetinde bulunma olasılığı çocuksuz kişilere göre daha fazladır.
- Yüksek eğitim seviyesine sahip bireylerin gönüllü faaliyetlere katılma olasılığı düşük eğitim seviyesine sahip olanlara göre daha fazladır.
- İstihdam edilenlerin % 27.2'si, işsizlerin yüzde 23.3'ü ve işgücünde olmayanların yüzde 21.4'ü gönüllü faaliyetlere katılmıştır.
- Gönüllüler yılda ortalama 52 saat gönüllü faaliyetlerde bulunmuştur. Gönüllü faaliyetler için harcanan zaman erkekler (52 saat) ve kadınlar (50 saat) için benzerlik göstermektedir.
- Gönüllülerin, yıl boyunca en çok çalıştığı örgüt sırasıyla dini kuruluşlar/gruplar (tüm gönüllülerin % 33,1'i), eğitim veya gençlik hizmetleri kuruluşları (% 25,2), sosyal veya toplumsal hizmet kuruluşları (% 14,6) olmuştur.
- Gönüllülerin en sık gerçekleştirdiği faaliyetler sırasıyla; yiyecek toplama, hazırlama, dağıtma ya da hizmet etme (%11,3) sonrasında ise özel ders verme ve öğretmenlik (% 9,2) tir.
- Spor kulüpleri, boş zamanları değerlendirme kuruluşlarındaki aktif üye oranı %11.4 pasif üye oranı %12.3,
- Eğitim, sanat, müzik gibi alanlarda faaliyet gösteren kuruluşlardaki aktif üye oranı %14.3 pasif üye oranı %15.4,
- Sendikalardaki aktif üye oranı %7 pasif üye oranı %11.1,
- Siyasi partilerdeki aktif üye oranı %18.5 pasif üye oranı %29.7,
- Çevreci kuruluşlar; çevre koruma dernekleri, vakıflarındaki aktif üye oranı %5.1 pasif üye oranı %14,
- Meslek kuruluşlarındaki (örneğin meslek odaları, esnaf odaları, barolar) aktif üye oranı %15.4 pasif üye oranı %15.4,
- Hayır kuruluşları; yardım dernekleri; insani örgütlerdeki aktif üye oranı %17.6 pasif üye oranı %14.5,
- Tüketici kuruluşları, tüketiciyi koruma derneklerindeki aktif üye oranı %4.9 pasif üye oranı %10.4,
- Psikolojik yardım veya destek gruplarındaki aktif üye oranı %6.2 pasif üye oranı %8.6,
- Kadın gruplarındaki aktif üye oranı %5.8 pasif üye oranı %8.2,
- Diğer kuruluşlardaki aktif üye oranı %12.6 pasif üye oranı %10.1 olarak saptanmıştır.

Uluslararası araştırmalarda ABD'nin durumu şu şekildedir; Dünya Bağışçılık Endeksi'ne (2018) göre 144 ülke arasında en çok bağışta bulunan ülkeler sırasıyla Endonezya, Avustralya, Yeni Zelanda, ABD'dir. Endekste, Amerika Birleşik Devletleri'nin genel bağışçılık skoru %58 ve ülkeler arası sıralaması 4 olarak belirlenmiştir. Endekse göre, Amerika Birleşik Devletleri, tanımadığı bir kimseye yardım etmede %72 oranla 10. sırada, sivil toplum kuruluşlarına yapılan bağışlarda %61 oranla 12.sırada ve gönüllülük için harcanan zamanda %39 ile 8. sırada yer almaktadır (www.cafonline.org).

Dünya Değerler Araştırması 7. Dalga (2017-2021) verilerine göre ABD'nde (www.worldvaluessurvey.com):

- Kilise veya dini organizasyon /Dini dernek, vakıf, kuruluş, cami yaptırma derneği vb kuruluşlardaki aktif üye oranı %32 pasif üye oranı %27.6,

ABD'nde gönüllü faaliyetlere katılımın yüksek olmasının ardında yatan nedenler olarak terörist saldırıları, kasırga, tsunami, orman yangınları gibi doğal afetlerin gönüllülüğe artan bir bağlılık yarattığı; Amerikalıların hizmete ve toplum katılımına olan ilgisini arttırdığı söylenebilir.

5. TÜRKİYE'DE GÖNÜLLÜLÜK ARAŞTIRMALARI VE GENEL GÖRÜNÜM

Türkiye'de gönüllülük araştırması İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi (BİLGİ STÇM) ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Göç Çalışmaları Uygulama ve

Araştırma Merkezi (BİLGİ GÖÇ) tarafından 2019 yılında gerçekleştirilmiştir.

Anket çalışmasından elde edilen bulguların bazıları aşağıdaki gibidir (stk.bilgi.edu.tr):

Türkiye'nin farklı illerinde yaşayan gönüllülerin %68'i kadındır. Yaşları 15 ile 75 arasında değişmektedir. %33'ü 15-24, %11'i ise 60 yaş üstüdür.

Gönüllülerin yarısı çalıştıkları kurumda haftada 3-4 saatten daha az vakit harcamaktadır. Gerçekleştirilen faaliyetler bazında dağılım incelendiğinde gönüllülerin çalıştıkları kurumlarda daha çok eğitim vermek (%56), organizasyonlarda yer almak (%51), kampanya organizasyonlarına ve tanıtımlara yardım etmek (her ikisi de %35) konularında görev aldıkları görülmektedir. Raporlama yapmak ya da diğer kurumlarla ilişki kurmak gibi faaliyetleri yerine getiren gönüllülerin oranı ise yaklaşık %25 düzeyindedir.

Gönüllülerin şu anda çalıştıkları kurumla, tanıdıkları aracılığıyla ilişki kurdukları görülmektedir (%34). İnternet aracılığı (%16) ya da görsel/yazılı medya aracılığıyla (%10) kurumla ilişki kuranların oranı ise daha düşük seviyededir. Bu veriler gönüllülerin kurumlarla kişisel ilişkiler aracılığıyla temasa geçtiklerini göstermektedir.

Araştırmaya katılan gönüllülerin %9'u bir sosyal güvenceye sahip değilken, diğerlerininse çalıştığı yerden, aileden ya da üniversiteden bir sosyal güvencesi bulunmaktadır. Çalıştığı STK'dan sosyal güvenceye sahip olanların oranıysa %9 civarındadır.

Türkiye'de gönüllülere göre gönüllülüğün en önemli kazanımları:

- Kendini işe yarar hissetmek,
- Yeni insanlarla tanışmak,
- Sürekli yeni şeyler öğrenmek ve
- İş hayatında olumlu etkilerini görmek şeklindedir.

Gönüllülüğün insanların kişiliği üzerindeki etkileri incelendiğinde:

- Toplumsal sorunlara karşı duyarlılık sağlamak,
- Daha sosyal olmak,
- Daha iyi iletişim kurmak,
- Daha anlayışlı ve sabırlı olmak gibi özelliklerin ön plana çıktığı görülmektedir.

Gönüllülerin gönüllülük yaparken en zorlandıkları konuların başında zaman bulmak gelmektedir (%53). Gönüllülük için yapılan harcamaların karşılanması ise ikinci sırada yer almaktadır (%30). Öğrenciler ve çalışanlar zaman bulmakta zorlanırken; çalışanlar, işsizler ve emekliler için gönüllülük harcamaları ciddi bir zorluk oluşturmaktadır. (stk.bilgi.edu.tr).

Türkiye'deki sivil toplum işgücünün çoğunluğu (% 53) sağlık hizmetleri, sosyal yardım ve eğitim de dahil olmak üzere insan hizmetleri sunmakla meşguldür. Geri kalanlar rekreasyon ve kültür hizmetleri ile ilgilenmektedir (Karşılaştırmalı Bakış Açısından Türkiye'nin Kar Amacı Gütmeyen Sektörü Projesi, 2016).

Türkiye'de 90.578 STK (4.547 vakıf ve 86.031 dernek) bulunmaktadır. Sendikalar, meslek odaları ve kooperatifler dahil edildiğinde sayı 150.000'in üzerine çıkmaktadır. Fakat bu rakamlar Türkiye nüfusu ile orantılı olarak düşünüldüğünde oldukça düşük olduğu söylenebilir. Ülkede her 780 kişiye bir STK düşmektedir. STK'lar sosyal hizmetler ve dayanışmada daha aktif olma eğilimindedir, bu da savunuculuk ve politika odaklı faaliyetleri daha az yaygın hale getirmektedir. Derneklerin yaklaşık % 65'i politik konularda değil, sosyal hizmetler sunma ve dayanışma üzerine yoğunlaşmıştır. Vakıfların en yaygın faaliyet alanları sosyal yardım (% 56,1), eğitim (% 47,5) ve sağlık (% 21,8) tır (Türkiye'de Sivil Toplum: Bir Dönüm Noktası, 2011).

Türkiye'de 15 yaş üstü nüfus 57.870.000; resmi gönüllü sayısı (tam zamanlı eşdeğeri) 47.378; gayri resmi gönüllü sayısı (tam zamanlı eşdeğeri) 1.633.531; toplam gönüllü sayısı (tam zamanlı eşdeğeri) 1.680.909'dir (Dünyada Gönüllülüğün Durumu Raporu,

2018). Uluslararası araştırmalarda Türkiye'ye bakıldığında aşağıdaki durum ortaya çıkmaktadır (www.cafonline.org):

- CAF Dünya Bağışçılık Endeksi'nin (2018) verilerine göre 144 ülke arasından Türkiye'nin genel bağışçılık skoru %20 sıralaması ise 131'dir. Ayrıca:
- Türkiye'nin, Tanımadığı Bir Kimseye Yardım Etmede puanı %40 ülkeler arası sıralaması 113
- Sivil Toplum Kuruluşlarına Bağış Yapmada puanı %12 ve sıralaması 122 ve son olarak da
- Gönüllülük için harcanan zaman bakımından ise %9 puanı ve ülkeler arası sıralaması 126'dır.

Dünya Değerler Araştırması 7. Dalga (2017-2021) verilerine göre Türkiye'de (www.worldvaluessurvey.com);

- Dini organizasyon/dini dernek, vakıf, kuruluş, cami yaptırma derneği vb kuruluşlardaki aktif üye oranı %2.2, pasif üye oranı %3.4,
- Spor kulüpleri, boş zamanları değerlendirme kuruluşlarındaki aktif üye oranı %3.1 pasif üye oranı %5.8,
- Eğitim, sanat, müzik gibi alanlarda faaliyet gösteren kuruluşlardaki aktif üye oranı %2.2 pasif üye oranı %5.6,
- Sendikadaki aktif üye oranı %1 pasif üye oranı %4.9,
- Siyasi partilerdeki aktif üye oranı %2.2 pasif üye oranı %6.3,
- Çevreci kuruluşlar; çevre koruma dernekleri, vakıflarındaki aktif üye oranı %0.7 pasif üye oranı %4.3,
- Meslek kuruluşlarındaki (örneğin meslek odaları, esnaf odaları, barolar) aktif üye oranı %1.7 pasif üye oranı %4.6,
- Hayır kuruluşları; yardım dernekleri; insani örgütlerdeki aktif üye oranı %1.2 pasif üye oranı %4.9,
- Tüketici kuruluşları, tüketiciyi koruma derneklerindeki aktif üye oranı %0.6 pasif üye oranı %3,

- Psikolojik yardım veya destek gruplarındaki aktif üye oranı %0.2 pasif üye oranı %2.9,
- Kadın gruplarındaki aktif üye oranı %0.8 pasif üye oranı %3 ve son olarak
- Diğer kuruluşlardaki aktif üye oranı %0.7 pasif üye oranı %4.4 olarak saptanmıştır.

6. DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Gönüllülük, bireylerin maddi çıkar sağlamadan isteyerek ve içten gelerek başkalarına maddi ve manevi yardımda bulunması ve destek olmasıdır. Gönüllülük sadece insanların doğrudan eylem yoluyla başkalarına yardım etmesine izin vermekle kalmaz, aynı zamanda topluluk ve sosyal olma duygusunu da beslemektedir. Gönüllü ise başkalarına hiçbir zorunluluğu olmadan yardımda bulunan kişidir. Bireyler, maddi olanakları yanında bilgi, beceri ve yeteneklerini kullanarak gönüllü olabilmektedir.

Gönüllüler, yardım faaliyetlerini eğitim, sağlık, çevre, sosyal hizmetler, dini kurumlar, mesleki birlikler vb. gibi alanlarda gerçekleştirmektedir. Gönüllüler, insanlara ve topluluklara her türden gerekli hizmetleri sağlamak için cemaatler, hayır kurumları ve diğer kar amacı gütmeyen kuruluşlarla birlikte çalışmaktadır. Bu kuruluşların yanı sıra gönüllüler, buldukları çevredeki insanlarla birlikte işbirliği yapmanın ve uzlaşmanın yollarını bularak ve farklılıklar hakkında daha bilinçli ve anlayışlı hale gelerek toplulukların sosyal sermayesini oluşturmaktadır. Gönüllülük sosyal sermaye oluşturarak toplulukları güçlendirirken, aynı zamanda gönüllü çalışmadan yardım alan bireylere de önemli faydalar sağlamaktadır. Araştırmalar, gönüllülüğün güçlü duygusal, zihinsel ve hatta fiziksel sağlığı geliştirdiğini göstermiştir; antisosyal davranışı azaltır ve özellikle lise ve üniversite öğrencileri arasında eğitim gelişimini teşvik ederek sosyoekonomik başarıyı artırır.

Gönüllü faaliyetlere katılmanın temelinde, başkalarını mutlu etme, yardım etmenin

ahlaki bir görev olduğunu düşünme, gönüllü yardımı dini görev sayma gibi nedenlerin yanında sosyal ilişkileri geliştirmek, profesyonel kişilerle aynı ortamda bulunmak ve bir arada çalışmak ve daha iyi bir iş bulma fırsatı sağlamak gibi nedenler de yer almaktadır. Gönüllüler, gönüllü faaliyetler aracılığıyla sosyalleşerek daha geniş bir profesyonel iletişim ağına erişebilmekte, organizasyon toplantılarında veya özel etkinliklerde yaşamın birçok kesiminden ve toplumun çeşitli sektörlerinden insanlarla tanışma fırsatı yakalamaktadırlar.

Uluslararası düzeyde yapılan araştırmalarda ülkelerin farklı düzeylerde gönüllülük esaslı faaliyetlere katılım sağladıkları görülmektedir. Burada dikkat çekici olan husus ABD'nin öne çıkmasıdır denilebilir.

Amerikan toplumunun hayır işlerinde, gönüllülükte veya toplum hizmetlerinde katılımı fark edilir seviyededir. Amerikalılar, kuruluşlarla gönüllü olma gibi davranışlar yoluyla topluluklarıyla meşgul olduklarında, başkalarıyla ilişkiler ve güven bağları kurmaktadır. Bu etkinlikler, sosyal yaşama düzen ve anlam sağlayan sosyal ağları oluşturmaya ve güçlendirmeye yardımcı olmaktadır. Güçlü bir demokrasinin kilit yönlerinden biri olan gönüllülüğün ABD'de toplumu bir arada tuttuğu ve vatandaşlarının karakterini güçlendirdiği düşünülmektedir. Pek çok ABD vatandaşı -üniversite kampüslerinde, dini cemaatlerde, okullarda ve sosyal hizmet kuruluşlarında- çok çeşitli gönüllü faaliyetlere katılmaktadır.

ABD'de gönüllü faaliyetlere katılımın yüksek seviyelerde olmasının nedenleri arasında Amerika'da çalışabilmek için iyi bir eğitim almanın yanında sosyal faaliyetlere katılmak da yer almaktadır. Bireylerin iyi bir işe sahip olması için çalışma yaşamı dışında sosyal aktiviteler ve gönüllü yapılan faaliyetler hakkında deneyimlere de sahip olması gerekmektedir.

Gönüllü faaliyetlere katılan bireyler, insan sermayesi stoklarını artıran yararlı beceriler edinebilmekte, gönüllülük, işverenlere; bireylerin iş deneyiminin kalitesi, güçlü iş ahlaki gibi ölçülemeyen özellikleri hakkında

fikir verebilmektedir. Gönüllü faaliyetlere katılan bireyler güvenilir ve motive olmuş bir çalışan imajı sağlamanın yanında gönüllük deneyimi, potansiyel işverenlere iş başvurusunda bulunan kişinin motivasyon, inisiyatif, yaratıcılık ve güvenilirlik gibi yetenekleri hakkında da bilgi aktarmaktadır.

Okul temelli hizmetin ve hizmet öğreniminin büyümesi Amerika'daki gençlerin gönüllü faaliyetlere katılmasının nedenlerinden bir olarak algılanmaktadır. Eğitimciler ve okul yöneticileri, gençlerin akademik ve kişisel gelişimi için hizmetin değerinin farkına vardıklarından, toplum hizmetini ve hizmet öğrenimini Amerika okullarına dahil etme yönünde büyüyen bir eğilim göstermektedir.

Tarih boyunca Türk toplumunun en önemli değer yargılarından biri olan hayırseverlik ve yardımlaşma, Türklerin İslamiyet'e geçişi sonrasında da önemini artırarak devam etmiştir. Türk kültürü ve İslam ideolojisinde yer alan "iyilik yapmak, yardımsever olmak, paylaşımcı ve hayırsever olmak vb." bazı davranışlar Türk halkının özelliklerini özetle anlatan ve tanıtan anahtar kavramlar olmuştur. Türklerde ahlak ve dini değerlere göre bir başkasına yardım etmek insanlığın temel görevlerinden biri olarak sayılmıştır. Türk halkının yapısında ve kültüründe önemli bir yer tutan "komşu komşunun külüne muhtaçtır, birlikten kuvvet doğar, baş başa vermeyince taş yerden kalkmaz vb." yardımlaşmayla ilgili günlük yaşamda sıkça kullanılan birçok sözde bu durum somut hale getirilerek bağış geleneğiyle halk yardımseverliğe ve gönüllülüğe teşvik edilmiştir.

Türkiye'de resmi ve gayri resmi gönüllülük faaliyetlerini kapsayan sağlıklı, düzenli ve kapsamlı ulusal istatistiki veri toplamak için herhangi bir kurum bulunmamaktadır. Uluslararası yapılan araştırmalarda ise Türkiye'de gönüllü faaliyetlere katılım düzeyinin düşük çıktığı görülmektedir. Fakat burada dikkat edilmesi gereken husus verilerin resmi gönüllülüğü yani örgütler aracılığıyla gerçekleştirilen gönüllülüğü baz almasıdır. Türk toplumu resmi gönüllülüğe

daha düşük katılım gösterirken gayri resmi gönüllülüğe daha fazla katılım göstermektedir. Bunun nedeni olarak da Türklerin; aile, komşu yardımları, mahalle dayanışması ve sosyal çevreyle olan ilişkilere daha fazla önem vermesi gösterilmektedir.

Katılımın düşük seviyelerde olmasının bir başka nedeni bireylerin düzensiz bağış yapmaları, bağışlarını, bir aracı organizasyondan ziyade kendilerinin ulaştırmayı tercih etmesidir. Bireysel bağışların kurumlar aracılığı ile yapılmaması, yardımların düzensiz olması, gönüllü faaliyetlere katılımın kayıt altına alınmamasına neden olmakta bu da istatistiki verilerde oranların düşük çıkmasına yol açmaktadır. Bağışların kurumlar aracılığıyla yapılmamasında; bireylerin kurumlara olan güveninin düşük olması, gönüllülüğe resmi kurumlar aracılığıyla katılmanın insanları yeterince cezbetmemesi neden olarak gösterilebilir.

Türkiye’de gelişmiş ülkelere nazaran eğitim sistemi içerisinde, bireylere, gönüllü faaliyetlere katılım ile ilgili toplumsal sorumluluk duygusunun öneminin yeterince anlatılamaması, gerekli bilgilendirme yapılmaması ve bu konuda toplumda bilinç oluşturulmaması istatistiklerde gönüllülük ile ilgili verilerin düşük çıkmasına neden olan bir diğer unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra işletmelerin de, çalışanları gönüllü faaliyetlere teşvik etmemesi, insanların geçimlerini sağlayabilmek için uzun saatlerle çalışmak zorunda olması ve gönüllü faaliyetlere katılım için zaman ayıramaması katılımın düşük olmasının bir başka nedenini oluşturmaktadır.

Türkiye’de sosyal devlet anlayışının hakim olması ve ihtiyaç sahiplerine aynı ve nakdi sosyal yardımların yapılmasının gönüllülüğe olan ihtiyacı ve gönüllü faaliyetlere katılımı negatif yönde etkilediği düşünülmektedir. Gıda, barınma, sağlık, eğitim vb. alanlarda mağdur durumda olan ihtiyaç sahiplerine dil, din, ırk, cinsiyet ayrımı yapmadan yardımda bulunulmaktadır. Devletin yoğun olarak muhtaç kişilere/ailelere sosyal yardımlarda bulunmasının bu alanlarda yapılacak olan gönüllülük faaliyetlerinin azalmasına neden olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, çalışmada gönüllülük ile ilgili ölçüm yöntemleri hakkında genel bilgi verilmiş, Türkiye ve ABD’nin gönüllü faaliyetlere katılım ile ilgili ulusal ve uluslararası araştırmalardan sağlanan istatistiki verilerle karşılaştırılmaya gidilmeden durum tespiti yapılmıştır. Yapılan bu tespit ABD’de gönüllü faaliyetlere katılım oranları yüksek çıkarken, Türkiye’de bu oranlar düşük çıkmıştır. Elbette bu durum Türk toplumunun zorunlu olmadığı halde gönüllülük esaslı yardımlar yapmak istemediği ya da çok az yaptığı şeklinde yorumlanmamalıdır. Yapılan uluslararası araştırmalar resmi gönüllülük esaslı faaliyetleri ölçümlenmektedir. Halbuki Türkiye’de insanlar gayri resmi olarak ve yoğun bir biçimde gönüllü olarak iyilik temelli faaliyetlere katkı ve katılım sağlamaktadırlar.

Sonuç olarak, toplum içinde “gönüllülük kültürü” oluşturulması ve bu kültürün toplumun her kesiminde ve aile, çevre, eğitim gibi alanlarda geliştirilmesi ve yayılması gönüllülüğe olan bakış açısını değiştirerek katılımı artıracaktır düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

1. BEJAN-MURESAN, R. AND URZEALA, C. (2019), “Study on Student Motivation for Volunteer Work”, Future Academy, pp. 154-161.
2. BUREAU OF LABOR STATISTICS. (2016). “Volunteering in the United

States – 2015.” Economic News Release. Washington, DC: Bureau of Labor Statistics (February). <https://www.bls.gov/news.release/pdf/volun.pdf>.

3. DÜNYA BAĞIŞÇILIK ENDEKSİ (2018)
[https://www.cafonline.org/docs/default-source/about-us/publications/caf_wgi2018_report_webnopw_2379a_261018.pdf?sfvrsn=c28e9140_4 CAF World Giving Index 2018).
4. DÜNYADA GÖNÜLLÜĞÜN DURUMU RAPORU (2011)
[<http://panel.stgm.org.tr/vera/app/var/files/s/w/swvr-tr.pdf>]
5. DÜNYADA GÖNÜLLÜĞÜN DURUMU RAPORU (2018),
[https://www.unv.org/sites/default/files/UNV_SWVR_2018_English_WEB.pdf]
6. <http://step.org.tr/default.asp?c=2&s=2>, 03.04.2020
7. <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp>, 20.07.2020
8. <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSDocumentationWV7.jsp>, 20.07.2020
9. <https://ccss.jhu.edu/>, 22.05.2020
10. <https://ccss.jhu.edu/research-projects/comparative-nonprofit-sector-project/>, 22.05.2020
11. https://europa.eu/youth/eu/article/46/1029_tr), 14.04.2020
12. <https://monitor.civicus.org/about/aboutcivicus/>, 06.07.2020
13. <https://stk.bilgi.edu.tr/content/turkiyede-gonullulu/>, 05.06.2020
14. <https://tusev.org.tr/en/research-publications/online-publications/civicus-csi-country-report-civil-society-in-turkey-at-a-turning-point-is-launched>, 07.07.2020
15. JORGENSEN, H. (2013). Does It Pay to Volunteer? The Relationship Between Volunteer Work and Paid Work. Center for Economic and Policy Research 1611 Connecticut Avenue, NW, Suite 400 Washington, D.C. 20009 1-12.
16. KARŞILAŞTIRMALI BAKIŞ AÇISINDAN TÜRKİYE'NİN KAR AMACI GÜTMİYEN SEKTÖRÜ PROJESİ (2016)
http://ccss.jhu.edu/wpcontent/uploads/downloads/2017/01/Turkey_Comparative-Report_FINAL.pdf
17. TILLY, C. AND TILLY, C. (1994), "Capitalist Work and Labor Markets," Pp. 283–313 in Handbook of Economic Sociology, edited by N. Smelser and R. Swedberg. Princeton, NJ: Princeton University Press.
18. TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUM: BİR DÖNÜM NOKTASI (2011)
[https://tusev.org.tr/usrfiles/files/step_eng_web.pdf]
19. VECINA, M.L., CHAC'ON F., MARZANA, D AND MARTA, E. (2013). Volunteer Engagement And Organizational Commitment In Nonprofit Organizations: What Makes Volunteers Remain Within Organizations And Feel Happy? Journal of community psychology, Vol. 41, No.3, 291–302.